Консультація для батьків

Обережно, кліщ!

Підготувала вихователь
Групи «Капітошка»
Симончук В.В.

Під час довгих травневих вихідних чимало українських сімей вирушають на пікніки та прогулянки до лісу чи парку. Та саме зараз там розпочинається сезон активності **кліщів**. Щорічно від їхніх укусів потерпають більше **20 тисяч українців**, 2 тисячі з яких внаслідок цього заражаються інфекційними хворобами.

У сьогоднішній статті ми вирішили розібратися, **чому укуси кліщів є такими небезпечними**, як необхідно **одягати дитину** для прогулянки на природі, аби вберегти її, і **що робити, якщо ви знайшли таки кліщ на тілі.**

Чому кліщів варто остерігатися?

Ці тварини небезпечні тим, що вони є переносниками багатьох **вірусних і бактеріальних інфекцій**. Найбільше варто остерігатися мешканцям Волині та Криму, де паразити переносять інфекції найчастіше.

Кліщі, що трапляються в Україні, найчастіше стають причиною хвороби Лайма (кліщовий бореліоз) та кліщового енцефаліту.

- **Кліщовий енцефаліт** — це вірусна інфекція, яка характеризується ураженням **головного та спинного мозку.** На початковій стадії хвороби її легко сплутати з грипом: у хворого спостерігається дуже висока температура, ломота в м’язах і суглобах, головні болі. Захворювання може спричинити важкі ускладнення, і навіть смерть.

- **Хвороба Лайма** — це бактеріальна інфекція, що характеризуються різними клінічними проявами, серед яких найбільш характерними є ураження шкіри, нервової системи, опорно-рухового апарату, серцево-судинної системи. Ця хвороба може навіть спровокувати зупинку серця.

Коли кліщі є найбільш небезпечними?

Активність кліщів розпочинається під час теплих сонячних днів **травня-червня.** Надалі їхня активність знижується, а другий менший пік активності припадає на **кінець серпня — початок вересня.**

Небезпечні тварини зустрічаються **в гаях, лісах, парках, на узбіччях доріг, біля річок.** Улюбленими місцями проживання кліщів є густі зарості трави, закинуті стежки, низовини, яри. Та сьогодні кліщів можна зустріти **навіть біля будинку**: на клумбах і палісадниках у високій траві.

Найчастіше кліщі прикріплюються до одягу людини, коли вона рухається, торкаючись гілок дерев, розсуваючи чагарники і травостій, або сідає на траву.

Як вберегти дитину від укусу кліща?

1. Головна порада для любителів лісового відпочинку — **не допустити потрапляння кліща на шкіру.**

- Для цього варто **одягати світлий однотонний одяг з довгими рукавами,** який щільно прилягає до тіла. Навіть якщо кліщ заповз — його буде легко помітити. Добре, якщо одяг дитини буде **застібатися на блискавку,** а не на липучки, ґудзики або кнопки. Штани одягати краще спортивні, не рекомендуються джинси, бриджі та, тим більше, шорти.
- На ноги малюкам варто одягати закрите **взуття з високою халявою.**
- Обов’язковим є **головний убір** у вигляді кепки, капюшона або косинки.

Кліщі добре відчувають запах людей і тварин. Тому збити їх «зі сліду» можуть **спеціальні аерозольні препарати**, які виготовляються і для дітей, і для дорослих.

- Пам’ятайте: аерозольними препаратами **не можна обробляти дітей, молодших за 5 років.** Є особливо сильні засоби, які можна наносити тільки на одяг.

Якщо ваша дитина їде на візку або велосипеді, не забудьте обробити засобом захисту і цей **транспорт**.

2. Якщо влаштовуєтесь на природі на тривалий час — **звільніть від сухої трави, гілок, хмизу місце для привалів**, нічного сну, бо кліщі саме там полюбляють влаштовувати «засідки».

3. Під час перебування в лісі чи парку — **проводьте регулярні (раз на дві години) огляди шкірних покривів та одягу.**

- Кліщі можуть бути **дуже маленьких розмірів**, тому слід бути дуже уважним.
- Пам’ятайте, що **самого укусу можна не відчути,** так як кліщ впорскує під шкіру речовину, що притуплює біль.
- Знайдених на одязі **кліщів потрібно спалювати.**

4. Після прогулянки так само **перевірте, чи не принесли з собою небажаних «гостей» додому.** Особливо уважно огляньте такі **частини свого тіла і тіла дитини:**

- під пахвами;
- у вухах та біля вух,
- на шиї;
- усередині пупка;
- на згинах колін і ліктів;
- у волоссі і біля нього;
- у паху;
- навколо талії.

Те саме стосується й **домашніх улюбленців.** Після прогулянки в першу чергу перевірте **лапи, живіт**

та морду. Якщо ж після укусу пес ослаб, погано їсть, а білки очей пожовтіли, терміново зверніться до ветеринара, адже **кліщі переносять багато небезпечних захворювань для домашніх улюбленців.**

5. Вдома варто одразу **уважно обстежити одяг та інші предмети, які були з вами на вулиці** — разом з ними кліщ може потрапити в будинок. Спеціалісти радять прийняти душ одразу після того, як були на відкритому повітрі.

- **Душ** протягом найближчих двох годин **знижує ризик укусу кліща.** Пам'ятайте, що кліщ присмоктується до тіла протягом приблизно двох годин від моменту потрапляння на нього. Він буде шукати місце, де шкіра ніжна й тонка. Тому в людини є реальна можливість виявити його раніше, ніж він вкусить.

Крім того, лікарі рекомендують зробити дитині спеціальне **щеплення від кліщового енцефаліту.** Воно дозволить захистити малюка від кліщів на довгий проміжок часу. Найкраще вакцинацію провести в **осінньо-зимовий період,** оскільки щеплення має бути зроблене не пізніше, ніж за 3 тижні до виїзду в ліс.

Якщо кліщ таки вкусив?

Укус кліща насправді **безболісний** і, зазвичай, людина його не відчуває. Адже в слині кліща для цього є спеціальні речовини. Але, перебуваючи в ранці, кліщ може видати себе **свербінням і легким поколюванням**.

Якщо присмоктування кліща все ж сталося, необхідно **негайно звернутися до медичних працівників.** Якщо ж у вас немає такої можливості, то кліща доведеться видаляти самостійно.

Ризик зараження на хворобу Лайма залежить від **тривалості присмоктування кліща:** якщо менше доби — вірогідність інфікування досить мала, а от після третьої — майже 100%. Тому кліща потрібно **зняти якнайшвидше**.

Для цього потрібно змастити кліща **олією** (але не заливати, щоб не задихнувся), зачекати трохи і повільно видалити його разом із хоботком, розхитуючи кліща збоку в бік пальцями, загорнутими **в марлеву серветку.**

- Також можна скористатись **пінцетом чи петлею з нитки,** яку слід закріпити між хоботком кліща та шкірою людини, і повільно витягнути тварину разом із хоботком. При витягуванні кліща потрібно крутити голову паразита в напрямку за годинниковою стрілкою.
- **Не можна роздавлювати кліща,** щоб збудники хвороби, які можуть бути в його організмі, не потрапили в рану на тілі людини.

Зазвичай через 1-3 обороти кліщ витягується цілком разом з хоботком. Якщо ж паразита спробувати висмикнути, то велика ймовірність його розриву.

Після видалення кліща місце присмоктування **змастити 3% розчином йоду або спиртом.** Накладення пов'язки, як правило, не потрібно.

Якщо при витяганні кліща **відірвалася його головка,** яка має вигляд чорної крапки, місце присмоктування протирають ватою або бинтом, змоченими спиртом, а потім видаляють головку стерильною голкою (попередньо простерилізованою на вогні) так, як видаляється звичайна скалка.

- Залишена в шкірі частина може викликати **запалення і нагноєння.** При цьому варто врахувати, що при відриві головки кліща процес інфікування може продовжуватися, оскільки в слинних залозах і протоках присутня значна концентрація вірусу кліщового енцефаліту.

Після видалення треба ретельно вимити руки з милом, а кліща віддати **в лабораторію для проведення необхідних аналізів** (перевірки кліща на наявність інфекції). Від цього залежить подальша тактика лікування потерпілого.

Як зрозуміти, що дитина заразилися?

Після укусу кліща варто слідкувати за **самопочуттям дитини.** Так, початок хвороби Лайма і кліщового енцефаліту схожий на звичайну застуду або грип.

Якщо **тварину було інфіковано,** в дитини після укусу можуть спостерігатися наступні симптоми:

- різке підвищення температури;
- запаморочення, нудота;
- озноб;

- виражені головні болі;
- м’язові болі;
- загальна слабкість;
- почервоніння на шкірі. У більшості інфікованих людей на місці укусу через деякий час (на 2-4-й день, іноді через 2 місяці, а найчастіше через 12-14 днів) виникає червона пляма, що збільшується і може сягати в діаметрі до 20-30 см і більше. Тож потерпілим рекомендовано ретельно оглядати шкірні покриви.

Якщо в дитини з’явилося подібне почервоніння чи інші підозрілі ознаки після укусу кліща — **негайно зверніться до лікаря.** Адже своєчасна діагностика і лікування дозволяють попередити прогресування захворювань та розвиток їхніх ускладнень.

Пам’ятайте: **ваше здоров’я і здоров’я ваших малюків у ваших руках!** Тож, виїжджаючи на природу, намагайтеся дотримуватись рекомендацій спеціалістів, будьте пильні та обережні. Гарного вам відпочинку!

